

Advies

Van : Kwaliteitsinstituut Wbtv
Aan : Raad voor Rechtsbijstand (hierna: de Raad)
Betreft : Uitbreiding Besluit inschrijving Rbtv
Datum : 18 juni 2012

Het Kwaliteitsinstituut Wbtv adviseert de Raad met betrekking tot het uitbreiden van het Besluit inschrijving Rbtv.

Aanleiding

De Adviescommissie Talen Wbtv heeft de Raad voorgesteld om aanvullende inschrijfcriteria voor het Register beëdigde tolken en vertalers (hierna: het Rbtv) voor de Arabische taalvariëteiten te ontwikkelen. De Raad heeft dit voorstel doorgetrokken naar andere talen en heeft hiervan de notitie Uitbreiding Besluit inschrijving Rbtv voor advies voorgelegd aan het Kwaliteitsinstituut.

Overweging

Het Kwaliteitsinstituut constateert dat mede op basis van de adviezen van de Commissie btw inschrijving zou moeten volgen als een tolk/vertaler aantoonbaar beschikt over:

- Taalvaardigheid in bron- en doeltaal (C1-niveau van het ERK);
- Afgeronde scholing in tolk- of vertaalvaardigheid en –attitude (de kaders daarvoor worden momenteel ontwikkeld);
- Substantiële ervaring in de betreffende talencombinatie of vertaalrichting (ook hiervoor zijn concrete criteria in voorbereiding) kunnen aantonen;

Advies

Het Kwaliteitsinstituut adviseert de Raad voor Rechtsbijstand:

- Het Besluit inschrijving Rbtv aan te passen;
- Een extra inschrijvingsmogelijkheid op te nemen in het Besluit inschrijving Rbtv voor tolken en vertalers;
- De criteria aan te laten sluiten op de adviezen van de Commissie btw, te weten:
 - o Taalvaardigheid van de bron- en doeltaal moet op ten minste C1-niveau van het ERK worden aangetoond;
 - o Substantiële scholing moet gevolgd zijn om tolkvaardigheid en –attitude dan wel vertaalvaardigheid en –attitude te ontwikkelen. De studiebelasting moet gelijkwaardig zijn aan 15 EC's. Hierbij wordt opgemerkt dat er taaloverstijgende mogelijkheden zijn om tolkvaardigheden en –attitude te ontwikkelen. Deze taaloverstijgende mogelijkheden ontbreken op dit moment om vertaalvaardigheden en –attitude te ontwikkelen;

- Er moet sprake zijn van substantiële ervaring in de betreffende talencombinatie of vertaalrichting. Voor een tolk wordt dit geconcretiseerd in 200 uur recente tolkervaring in de betrokken talencombinatie. Voor vertalers wordt dit geconcretiseerd recente vertaalervaring van ten minste 100.000 woorden in de betrokken vertaalrichting.

Datum:
18 juni 2012

Mr. H.C.A. de Groot
Voorzitter

TOEWIJZINGSCRITERIA SPECIFIEKE BEKWAAMHEDEN

Uitgaande van de competentieprofielen voor specifieke bekwaamheden zoals die geschetst zijn in de gelijknamige notitie kunnen de volgende criteria gelden voor het toewijzen van specifieke bekwaamheden aan registertolken c.q. registervertalers.

1. *Gerechtstolk (die ook ingezet kan worden als IND-tolk en politietolk)*

Aangetoond is dat een registertolk aan het competentieprofiel "*Gerechtstolk (die ook ingezet kan worden als IND-tolk en politietolk)*" voldoet indien hij/zij aan één van de volgende eisen beantwoordt:

- a) hij/zij is in het bezit van het diploma "Gerechtstolk in strafzaken" van de SIGV of van een vergelijkbaar binnen- of buitenlands diploma of getuigschrift voor de betrokken talencombinatie;
- b) hij/zij heeft een binnen- of buitenlandse juridische opleiding afgerond op tenminste HBO-niveau;
- c) hij/zij staft anderszins zijn/haar competentie op grond van een toetsing aan het competentieprofiel.

2. *Interceptietolk*

Aangetoond is dat een registertolk c.q. registervertaler aan het competentieprofiel "*Interceptietolk*" voldoet indien hij/zij aan alle drie de volgende eisen beantwoordt:

- a) hij/zij is met gunstig gevolg onderworpen aan een extra politie-screening boven de voor toelating tot het Register btw vereiste VOG;
- b) hij/zij heeft met goed gevolg deelgenomen aan een door de politie gegeven cursus c.q. training in het gebruik en toepassen van voor interceptie gebruikte software;
- c) hij/zij is in het bezit van het diploma "Gerechtstolk in strafzaken" of van het diploma "Juridisch vertalen in strafzaken" c.q. "Juridisch vertalen" van de SIGV dan wel van een vergelijkbaar binnen- of buitenlands diploma of getuigschrift voor de betrokken talencombinatie;
óf
staft anderszins zijn/haar competentie op grond van een toetsing aan het competentieprofiel.

3. *Vertaler in de strafrecht- en vreemdelingenketen*

Aangetoond is dat een registervertaler aan het competentieprofiel "*Vertaler in de strafrecht- en vreemdelingenketen*" voldoet indien hij/zij aan één van de volgende eisen voldoet :

- a) hij/zij is in het bezit van het diploma "Juridisch vertalen in strafzaken" c.q. "Juridisch Vertalen" van de SIGV of van een vergelijkbaar binnen- of buitenlands diploma of getuigschrift voor de betrokken vertaalrichting;
- b) hij/zij heeft een binnen- of buitenlandse juridische opleiding afgerond op tenminste HBO-niveau;
- c) hij/zij staft anderszins zijn/haar competentie op grond van een toetsing aan het competentieprofiel.

Bijlage 2

KWALITEITSINSTITUUT BEËDIGDE TOLKEN EN VERTALERS – KBTV

COMPETENTIEPROFIELEN SPECIFIEKE BEKWAAMHEDEN

Het Kwaliteitsinstituut heeft voorlopig gekozen, gezien de vermoedelijke vraag en behoefte ernaar van de kant van de verplichte opdrachtgevers, voor drie in het Register btw op te nemen specifieke bekwaamheden ex artikel 2 van de Wbtv, te weten 1) gerechtstolk (die ook ingezet kan worden als IND-tolk en politietolk), 2) interceptietolk en 3) vertaler in de strafrecht- en vreemdelingenketen.

Het stellen van extra eisen om in het Register met een specifieke bekwaamheid opgenomen te kunnen worden kan slechts verantwoord gebeuren op grond van een duidelijk omschreven competentieprofiel. De volgende stap is dan om te definiëren hoe men kan aantonen aan het betrokken competentieprofiel te voldoen (zie notitie *Toewijzingscriteria Specifieke Bekwaamheden*).

Op grond van literatuuronderzoek, ook uit het buitenland, en gesprekken met rechtstreeks betrokkenen (tolk- en vertaalcoördinator van rechtbank, politie, ervaren tolken en vertalers in de drie beoogde specialisaties) zijn de volgende competentieprofielen opgesteld.

Aangezien deze specialisaties in principe uitsluitend bedoeld zijn voor verplichte afnemers is er van uitgegaan dat het Nederlands steeds een van de twee talen is van de betrokken talencombinatie c.q. vertaalrichting.

1. Gerechtstolk (die ook ingezet kan worden als IND-tolk en politietolk)

Boven de algemene vaardigheden, kennis en attitude waarover iedere tolk dient te beschikken voldoet de gerechtstolk aan de volgende eisen:

- a) hij/zij beschikt over een zeer grondige kennis van het Nederlandse rechtssysteem, evenals van een goede kennis van het rechtssysteem van het land of gebied c.q. voor zover mogelijk van de rechtssystemen van de landen of gebieden waar de betrokken vreemde taal wordt gesproken;
- b) hij/zij is zeer goed bekend met de Nederlandse gerechtelijke procedures met name in strafzaken;
- c) hij/zij is goed bekend met de gerechtelijke procedures uit het land of gebied c.q. voor zover mogelijk de landen of gebieden waar de betrokken vreemde taal wordt gesproken;
- d) hij/zij beheerst de Nederlandse juridische terminologie evenals die van het land of gebied c.q. voor zover mogelijk van de landen of gebieden waar de betrokken vreemde taal wordt gesproken;
- e) hij/ zij beheerst alle facetten van het tolkwerk: 1) het simultaan vertalen (in de specifieke vorm van het fluistertolken) om de uitingen van rechter, OvJ, advocaten (c.q. politieambtenaar c.q. IND-ambtenaar) e.d. uit het Nederlands in de (vreemde) taal van verdachte, arrestant, vluchteling e.d. te vertalen, 2) het consecutief tolken om de uitingen van verdachte, arrestant, vluchteling e.d. in het Nederlands te vertalen t.b.v. Nederlandse functionarissen en 3) het z.g. à vue vertalen (onvoorbereide mondelinge vertaling van een geschreven tekst);
- f) hij/zij geeft blijk van flexibiliteit teneinde een vlotte dienstverlening te waarborgen;
- g) hij/zij is betrouwbaar (verschijnt altijd als hij/zij een opdracht heeft aangenomen, zegt nooit af tenzij in noodgevallen);

h) hij/zij heeft een professionele werkhouding (heeft geen persoonlijke contacten met verdachte, arrestant e.d., is integer, is altijd ruim op tijd aanwezig, draagt passende kleding e.d.).

2. Interceptietolk

Boven de algemene vaardigheden, kennis en attitude waarover iedere tolk en vertaler dient te beschikken voldoet de interceptietolk aan de volgende eisen:

- a) hij/zij voldoet aan extra veiligheidseisen (eigenlijk aan dezelfde eisen als de rechercheurs) gezien het feit dat hij/zij een spil vormt binnen het onderzoek;
- b) hij/zij heeft een bovengemiddelde affiniteit met computerprogramma's en typevaardigheid ("*met een digibeet valt niet te werken ook al is hij/zij een zeer goede tolk*");
- c) hij/zij heeft een goede kennis van de "straattaal" in de te intercepteren taal, wat o.m. veronderstelt dat de te intercepteren vreemde taal zijn/haar moedertaal is dan wel een taal die hij/zij beheerst op een vergelijkbaar niveau;
- d) hij/zij heeft een goede basiskennis van de strafvordering teneinde volwaardig mee te kunnen doen aan het interceptiegedeelte van het onderzoek;
- e) hij/zij geeft blijk van flexibiliteit teneinde een vlotte dienstverlening te waarborgen (met name gezien het feit dat het intercepteren een 24-uursbedrijf is);
- f) hij/zij is betrouwbaar (verschijnt altijd als hij/zij een opdracht heeft aangenomen, zegt nooit af tenzij in noodgevallen).

3. Vertaler in de strafrecht- en vreemdelingenketen

Boven de algemene vaardigheden, kennis en attitude waarover iedere vertaler dient te beschikken voldoet de vertaler in de strafrecht- en vreemdelingenketen aan de volgende eisen:

- a) hij/zij beschikt over een zeer grondige kennis van het Nederlandse rechtssysteem, evenals van het rechtssysteem van het land of gebied c.q. voor zover mogelijk van de rechtssystemen van de landen of gebieden waar de betrokken vreemde taal wordt gesproken;
- b) hij/zij is goed bekend met de Nederlandse gerechtelijke procedures met name in straf- en vreemdelingenzaken, evenals met de gerechtelijke procedures uit het land of gebied c.q. voor zover mogelijk de landen of gebieden waar de betrokken vreemde taal wordt gesproken;
- c) hij/zij beheerst de Nederlandse juridische terminologie evenals die van het land of gebied c.q. voor zover mogelijk van de landen of gebieden waar de betrokken vreemde taal wordt gesproken;
- d) hij/zij geeft blijk van flexibiliteit teneinde een vlotte dienstverlening te waarborgen;
- e) hij/zij is betrouwbaar (levert altijd conform afspraak en binnen de gestelde termijn).

Januari 2012